

Sygn. akt II KZ 15/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 kwietnia 2021 r.,

w sprawie z zażalenia **F. M.**

na zarządzenie Przewodniczącej X Wydziału Karnego Odwoławczego

Sądu Okręgowego w W. z dnia 4 marca 2021 r., sygn. akt X Ka (...)

o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 18 grudnia 2020 r., sygn. akt X Ka (...),

p o s t a n o w i ł :

**uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać do
ponownego rozpoznania Prezesowi Sądu Okręgowego w W.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 18 grudnia 2020 r., sygn. akt X Ka (...), utrzymał w mocy wobec F. M. wyrok Sądu Rejonowego z dnia 17 grudnia 2019 r., sygn. akt X K (...). Pismem z dnia 21 grudnia 2020 r. skazany wniósł o doręczenie mu wyroku. Dnia 4 stycznia 2021 r. skazany wniósł o doręczenie mu uzasadnienia wyroku. Zarządzeniem Zastępcy Przewodniczącego X Wydziału Karnego w Sądzie Okręgowym w W. z dnia 8 stycznia 2021 r., sygn. akt X Ka (...), odmówiono przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku z uwagi na niedotrzymanie terminu, o jakim mowa w art. 120 § 2 k.p.k. Następnie, w wyniku zażalenia złożonego przez skazanego, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 23 lutego 2021 r., sygn. akt II KZ 3/21, uchylił zaskarżone zarządzenie i

sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Prezesowi Sądu Okręgowemu w W. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że przy ocenie wniosków o doręczenie orzeczeń w postępowaniu karnym nie można stosować nadmiernego formalizmu, gdyż często prowadzi to do naruszenia praw oskarżonego. Dodano także, że każdy wniosek należy rozpatrywać w perspektywie art. 118 § 1 k.p.k. i ocenić czego tak naprawdę dotyczy. Sąd Najwyższy zwrócił również uwagę, że jeśli istnieją wątpliwości co do tego, czy skazany potrzebuje jedynie treści wyroku, czy także uzasadnienia, to winien zwrócić się z prośbą o wyjaśnienie i doprecyzowanie pierwotnego wniosku.

Zarządzeniem z dnia 4 marca 2021 r., sygn. akt X Ka (...), Przewodnicząca X Wydziału Karnego Odwoławczego w Sądzie Okręgowym w W. odmówiła przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku z uwagi na niedotrzymanie terminu procesowego.

Na powyższe zarządzenie zażalenie wniósł skazany, wskazując po raz kolejny, iż był przekonany, że jego pierwotny wniosek wystarczy, gdyż domagając się doręczenia wyroku otrzyma także uzasadnienie. Skazany podkreślił, że jest osobą w podeszłym wieku i nigdy wcześniej nie miał styczności ze sprawami w sądzie, czy prokuraturze. Dodał, że chciał uzyskać pisemne motywy zaskarżonej decyzji, co wyraźnie zaznaczył w piśmie z 2 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie skazanego jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazać na wstępie należy, że wyrażone w zaskarżonym zarządzeniu stanowisko, uznające za pozbawiony skuteczności wniosek oskarżonego o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku i jego doręczenie złożony przed jego ogłoszeniem, w szczególności odnoszone do układu procesowego, jaki wystąpił w niniejszej sprawie, nie powinno zyskać akceptacji. Prowadzi ono bowiem do pozbawienia strony postępowania prawa do uzyskania wyroku sądu odwoławczego z uzasadnieniem, otwierającego ewentualną drogę do wniesienia kasacji.

Wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie go wraz z wyrokiem złożony został przez oskarżonego 2 listopada 2020 r. (k. 318, t. II), przed upływem 7 dni od znanego mu terminu rozprawy, tj. 5 grudnia 2020 r., zatem rzeczywiście

przed dniem wydania wyroku, co nastąpiło 18 grudnia 2020 r. Kolejny wniosek skazany złożył w dniu 21 grudnia 2020 r., jednakże nie wskazał w nim, że domaga się doręczenia wyroku wraz z uzasadnieniem, a jedynie o „przysłanie wyroku” (k. 328, t. II). Następnie, w związku z doręczeniem odpisu wyroku, skazany w dniu 4 stycznia 2021 r. zwrócił się o doręczenie uzasadnienia orzeczenia (k. 332, t. II). Wniosek ten, uznano za złożony po upływie terminu i w związku z tym odmówiono jego przyjęcia.

W układzie okoliczności niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, że formalizm procesowy doprowadził do naruszenia prawa oskarżonego do rzetelnego procesu. Jak wskazał Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 23 lutego 2021 r., którym to uchylono poprzednie zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego X Wydziału Karnego w Sądzie Okręgowym w W. z dnia 8 stycznia 2021 r., sygn. akt X Ka (...), osoba nie będąc prawnikiem nie musi rozpoznawać przyjmowanych na gruncie ustawy i doktryny procesu karnego rozróżnień. Na gruncie stanu faktycznego zbliżonego do występującego w niniejszej sprawie Europejski Trybunał Praw Człowieka, w wyroku Witkowski przeciwko Polsce z 13 grudnia 2018 r., skarga nr 21497/14, uznał, że tak stosowany, jak w niniejszej sprawie, formalizm procesowy stanowi naruszenie prawa oskarżonego do dostępu do odwoławczego etapu postępowania, które jest z kolei elementem rzetelnego procesu (zob. szerzej M. Wąsek - Wiaderek, *Złożenie wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku – wybrane problemy*, w: *Artes serviunt vitae sapientia imperat. Proces karny sensu largo. Rzeczywistość i wyzwania. Księga jubileuszowa Profesora Tomasza Grzegorzcyka z okazji 70. urodzin*, red. R. Olszewski, D. Świecki, J. Kasiński, P. Misztal, K. Rydzik - Sybilak, A. Małolepszy, Warszawa - Łódź 2019, s. 409 - 416).

W obliczu wskazanych powyżej faktów, aktualne pozostają wskazania Sądu Najwyższego zawarte w powołanym postanowieniu z dnia 23 lutego 2021 r., w którym wyraźnie podkreślono, że niezbędnym jest wzięcie pod rozwagę intencji wnioskodawcy kierując się kompletem treści korespondencji w tej sprawie, a nadto faktem sygnalizacji potrzeby doręczenia uzasadnienia jeszcze przed wyrokowaniem. Wydając ponownie zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 18 grudnia 2020 r., sygn. akt X Ka (...), całkowicie zignorowano te zalecenia, co skutować musiało uchYLENIEM zaskarżonego zarządzenia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w części dyspozytywnej.